

Trafiklysmetoden

Handicapcenter Sydøstfyn – for borgere med udviklingshæmning

Redskab og formål

Handicapcenter Sydøstfyn dækker fire botilbud og to dagtilbud. Handicapcentret bruger trafiklysmetoden (her kaldet rød/gul/grøn) som en systematisk metode til hurtigt at identificere og vurdere risici og personalets handlemuligheder i forbindelse med udfordrende adfærd hos borgere.

Indhold

Rød/gul/grøn-redskabet består af:

- En risikoprofil – et skema med beskrivelse af borgerens adfærd i hhv. rød, gul og grøn zone samt en beskrivelse af personalets indsats i de tre zoner.
- Et skema til daglige registreringer af, om borgeren er i grøn, gul eller rød zone.

Personalet tager udgangspunkt i to simple kriterier, når de udarbejder en risikoprofil:

1. Hvilke konsekvenser har en given risiko for din sikkerhed i opgaveløsningen?
2. Hvad er sandsynligheden for, at den indtræffer?

I 'grøn zone' er borgeren i mest mulig ro med sig selv og sine omgivelser, han eller hun kan samarbejde og håndtere krav og aftaler bedst muligt. Der kan dog godt være særlige krav til personalets tilgang til borgeren, disse beskrives i så fald.

I 'gul zone' er borgeren tiltagende aggressiv, truende, forvirret, impulsiv eller andet, som betyder, at der er risiko for egentlig konflikt.

I 'rød zone' er borgeren verbalt og/eller fysisk truende eller udadreagerende (eller selvskadende). Han eller hun kan ikke længere samarbejde eller håndtere sin egen adfærd.

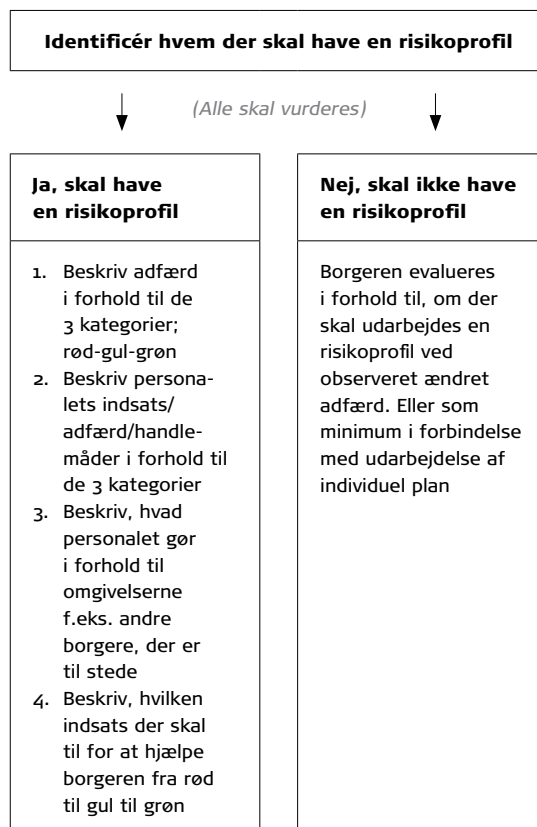
Se eksempel på udfyldt risikoprofil side 42.

Redskabet er en integreret del af borgerens individuelle plan. Mål, delmål, pædagogiske aktiviteter (spisning, badning, gåture, spil, sociale aktiviteter osv.) beskrives med henvisning til rød/gul/grøn-metoden. Teamet omkring borgeren har ansvar for at sikre denne sammenhæng.

Sådan bruges redskabet

Målgruppe

Hvis personalet vurderer, at en borger kan have udadreagerende adfærd eller selvskadende adfærd – enten over for personalet eller over for andre borgere – skal der laves en risikoprofil. Personalet laver risikovurderinger på ca. en tredjedel af borgerne.

Hvem foretager vurderingen

Det er altid teamet omkring borgeren, som i samarbejde med afdelingsleder og arbejdsmiljørepræsentanten vurderer, om der skal laves en risikovurdering. Vurderingen bygger på forhåndskendskab til borgeren og/eller eventuelle indberetninger.

Hypighed

Risikoprofilen udfyldes så vidt muligt, når borgeren flytter ind på et botilbud eller begynder i et dagtilbud.

Skemaet til daglige registreringer udfyldes, når en borger 'går' fra bo- til dagtilbud og ved personaleoverlap tre gange i døgnet.

Hvis en borger ændrer adfærd i løbet af dagen, noteres det med kommentarer om borgerens adfærd og personalets indsats i de respektive kommentarfelter.

Forholdsregler

I risikoprofilen beskrives også, hvornår personalet må være alene med den pågældende borger, og i hvilke situationer borgeren må forlade bostedet. Ligeledes beskrives, hvilke sikkerhedsforanstaltninger (fx overfaldsalarm, mobiltelefon) der anvendes i forskellige situationer (i boligen, på matriklen i øvrigt, under transport og ledsagelse osv.), og hvordan de anvendes.

Personalet beskriver også, hvordan arbejdet bedst tilrettelægges (minimere alenearbejde, mulighed for at kontakte kolleger m.m.), hvordan de sikrer størst mulig sikkerhed i forhold til omgivelserne (fx undgå genstande, der kan anvendes til at forårsage skade), og hvor der er mulige flugtveje og sikre områder.

Personalet kan til enhver tid tilkalde en kollega ved brug af overfaldsalarm eller mobiltelefon. Behov og anvendelse beskrives også i forhold til den enkelte borger i forbindelse med risikovurdering.

Dokumentation

Risikoprofiler og daglige registreringer dokumenteres p.t. på papirskeemaer. Fremover skal registreringen ske elektronisk i Bosted (socialfagligt IT-system til dokumentation mv.). Papirskeemaerne opbevares i en mappe på personalekontoret. Mundtlig overlevering sker ved hvert overlap tre gange dagligt.

I øvrigt bruges dokumentation og registrerings-skema i forhold til borgerens individuelle plan og evaluering på team- og personalemøder.

Personalet registrerer løbende vold, trusler og krænkelse. Disse gennemgås på personalemøder en gang i kvartalet. Her evalueres også risikoprofilerne. Hvis der sker alvorlige hændelser tages det op på personalemøde og på møde i arbejdsmiljøgruppen.

Samarbejde med borgerne

Borgernes kognitive funktionsniveau gør, at det i langt de fleste tilfælde ikke er muligt at samarbejde med dem om risikovurderingen. I de tilfælde, hvor en borger kan inddrages, sker det ved interview, samtale, rollespil eller andet, alt efter hvad der giver bedst mening. Her forsøger personalet at få input til, hvordan de bedst hjælper borgeren tilbage til 'grøn zone'.

Erfaringer

Handicapcentret har testet rød/gul/grøn-modellen gennem ca. et år. Modellen er implementeret efter en grundig proces, hvor både ledelse og medarbejdere har været inddraget.

Det er hurtigt blevet hverdag at bruge risikoprofilerne. Det er ikke nyt for centret at have opmærksomhed på risikovurdering, men med rød/gul/grøn-modellen er det blevet mere konkret. Risikovurderingen er i højere grad end tidligere et pædagogisk redskab. Hvor personalet tidligere handlede i selve situationen, har man nu en fælles strategi, som er beskrevet.

FAKTA

Handicapcenter Sydøstfyn

Handicapcenter Sydøstfyn tilbyder bo-, aktivitets- og samværstilbud for voksne med udviklingshæmning og andre fysiske og psykiske handicap (Servicelovens §§ 104, 107 og 108). Centret råder over fire botilbud med hver sine specialer samt to dagtilbud. Centret har i alt 88 botilbudspladser og 58 dagtilbudspladser. Der er ca. 220 ansatte.

www.handicapcentersydoestfyn.regionsyddanmark.dk/

Risikoprofil – Handicapcenter Sydøstfyn

Risikovurdering for: borger O			
	Beskrivelse af borgerens adfærd	Beskrivelse af personalets adfærd	Handlinger, der kan hjælpe borgeren tilbage til 'grøn'
	<p>Er rolig og sidder gerne i sin stol i køkkenet, eller bevæger sig roligt mellem sit værelse og køkkenet.</p> <p>Kikker i blade, nulrer med sit billede og/eller sin duplodels. Smiler og kan i særlige situationer give et kram. Har et roligt og afslappet udtryk i ansigtet.</p> <p>Vil gerne hjælpe med praktiske opgaver. Kan udskyde sine behov og accepterer at skulle vente.</p>	<p>Hold fast i O's struktur og kendte mønstre. Vær rolig, men tydelig i kommunikation, om hvad der skal ske og hvornår.</p> <p>Undgå for meget 'smalltalk'. Anvend de '10 bud' som beskrevet i Bosted. Vær anerkendende og undgå at bruge 'nej'. Fx kan man, hvis O peger på kaffekanden, sige: "Ja, du skal nok få din kaffe, lige om lidt".</p> <p>Inddrag O i praktiske opgaver (som beskrevet i dagsplanen) og ros ham for indsatsen. Begræns antallet af blade og billeder til højst to.</p> <p>Undgå at smide ting (shampooflasker dåser, toiletruller) ud, når O ser det. Han vil ofte forsøge at samle det op igen.</p> <p>Når man arbejder med O, skal man bære overfaldsalarm.</p>	
	<p>Bliver mere anstrengt i ansigtet. Begynder at stirre vedholdende på én. Bliver mere urolig i sin færden. Gnider hænderne og slår den ene knytnæve ind i den anden hånd. Får en knurrende lyd og ryster på hovedet, hvis man taler til ham.</p> <p>Vil gerne være på sit værelse, tager mange billeder og blade frem.</p> <p>O's mani med at samle ting sammen og fra skraldespanden tager til.</p>	<p>Undgå modstand. Hold afstand og vær opmærksom på placering i forhold til døren (flugtvej).</p> <p>Prøv med kvalificerede bud at finde ud af, om O evt. har et særligt ønske/behov, han vil have opfyldt. Udvis ro og vær afslappet, fasthold så vidt muligt strukturen (også i forhold til andre borgere).</p> <p>Afled O's opmærksomhed med praktiske opgaver.</p>	<p>Hvis der er noget i den almindelige struktur, O ikke ønsker, så undlad det og gå videre med den øvrige faste struktur. Vær mere føjelig over for O's krav. Hvis O vil spise, så sig: "Ja du får mad, hvis du sætter dig der."</p> <p>Af praktiske opgaver kan man foreslå at gå ud med skraldespanden eller tørre kaffebordet i køkkenet af.</p> <p>Overvej og vurder muligheden for at give PN (medicin). O vil gerne tage sin medicin.</p>
	<p>Kan blive korporlig og udadreagerende. Slår til ting, kaster sin krop imod væggen.</p> <p>Går efter personalet. Slår med knytnæve, nikker skaller.</p>	<p>Sørg for ikke at være alene med O.</p> <p>Undgå enhver form for fysisk kontakt.</p> <p>Undgå at presse O.</p> <p>Lad være med at følge efter ham, hvis han går.</p>	<p>Brug PN (medicin). Prøv at aflede O's opmærksomhed til noget andet.</p> <p>Lad ham rase ud på ting. Det er ikke tidspunktet at irettesætte.</p> <p>Vær føjelig og opfyld O's ønsker.</p> <p>Forsøg at udvise ro og bevar strukturen og kendte mønstre for de øvrige borgere.</p>